

Ylimielisyydestä tuhoon

”Hän antaa muuttua aikojen ja hetkien, hän suistaa kuninkaat vallasta ja nostaa kuninkaat valtaan, antaa viisaille viisauden ja ymmärtävällisille tiedon.” (Dan. 2:21.)

Avaintekstit:

Dan. 5-6:1;
Ilm. 17:4-6;
Ps. 96:5;
Kol. 1:15-17;
Room. 1:16-32;
Saarn. 8:11;
Ilm. 14:8.

Danielin kirjan viidennessä luvussa Jumalan sana antaa voimallisen esimerkin ihmisen ylimielisyydestä, joka saa tyrmäävän ja dramaattisen lopun. Vaikka Nebukadnessarilla kesti kauan oppia läksynsä, lopulta hän kuitenkin oppi sen. Belsassar puolestaan ei opi. Käyttämällä Jumalan temppelin astioita palatsissa järjestämissään orgioissa Belsassar häpäisee ne. Tällainen hävitys merkitsee paitsi Jumalan haastamista jopa suoraa hyökkäystä häntä vastaan. Näin Belsassarin tekemien vääryyksien malja tulee täyteen hänen käyttäytyessään tavalla, joka tuo mieleen pienen sarven (ks. Dan. 8), joka hyökkäsi Jumalan pyhäkköä vastaan. Ottamalla Belsassarilta pois hallintavallan Jumala antaa esikuvan siitä, mitä hän tulee tekemään kansansa vihollisille maailman viimeisinä päivinä. Danielin kirjan viidennen luvun kuvaamat asiat tapahtuivat vuonna 539 eKr. sinä yönä, jona Babylon kukistui Meedian ja Persian armeijan hyökätessä. Tässä siirrytään kullasta hopeaan, joka ennustettiin Danielin kirjan toisessa luvussa. Jälleen kerran tulee selväksi, että Jumala hallitsee maailman tapahtumia.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 8.2.2020

BELSASSARIN PIDOT

Lue Dan. 5:1-4 rinnakkain Dan. 1:1, 2 kanssa. Mikä Belsassarin teossa on niin paha? Miten hänen tekonsa osoittaa hänen todellisen luonteensa? Vertaa hänen tekojaan Ilm. 17:4-6 kanssa. Mitä yhtäläisyyksiä löydät?

Kuningas määrää, että Jerusalemin temppelin pyhiä astioita tulee käyttää juoma-astioina. Nebukadnessar oli ottanut astiat Jerusalemin temppelistä, mutta hän oli sijoittanut ne oman jumalansa temppeliin, mikä osoittaa, että hän sentään kunnioitti astioiden pyhyyttä. Belsassar sen sijaan ottaa pyhät astiat juoma-astioiksi, mitä voidaan pitää suurena häpäisyinä.

Juodessaan pyhistä astioista Belsassarin ylimykset ”ylistyivät kultaisia ja hopeisia, pronssisia, rautaisia, puisia ja kivisiä jumaliaan” (Dan. 5:4). On merkillepantavaa, että tässä mainitaan kuusi eri materiaalia. Babylonialaiset käyttivät nykypäivänä käytetyn kymmenjärjestelmän sijaan lukujärjestelmää, joka perustui lukuun 60. Niinpä luetellut kuusi eri materiaalia edustavat babylonialaisjumalien täydellistä kattavuutta ja siten myös koko babylonialaista uskontojärjestelmää. Mielenkiintoista on myös se, että luettelossa materiaalit mainitaan samassa järjestyksessä kuin Nebukadnessarin kuvapatsasta koskevan unen materiaalit, paitsi että tässä puu korvaa saven. Kuten unessa, kivi mainitaan viimeisenä. Vaikka se tässä edustaa epäjumalien rakennusainetta, se tuo mieleen myös Jumalan tuomion maailman valtakunnille (ks. Dan. 2:44, 45), joita Babylon symboloi.

Nämä pidot ovat osuva esikuva lopun ajan Babylonista, jota kuvataan Ilmestyskirjassa. Belsassarin tavoin lopun ajan Babylonin nainen pitää kädessään kultaista maljaa ja tarjoaa saastaista juomaa kansoille. Toisin sanoen väärin oppien ja vääristyneen jumalanpalveluksen avulla nykyajan Babylon viettelee maailman pahuuteen (Ilm. 17:4-6) piittaamatta tuomiosta, joka sitä pian kohtaa. Eräänä päivänä tuomio kuitenkin tulee.

Millä tavoin yhteiskuntamme ja kulttuurimme häpäisee Jumalan sanan totuutta? Miten voimme välttää osallistumasta tähän häväistykseen vähimmäissäkään määrin?

KUTSU- MATON VIERAS

Lue Dan. 5:5-8. Mitä tapahtuu? Miksi kuningas reagoi kyseisellä tavalla? Miten kertomus muistuttaa Danielin kirjan toisen luvun kertomusta? Miksi yhtäläisyys näiden välillä on tärkeä? (Ks. Ps. 96:5; Kol. 1:15-17.)

Belsassar toimii kuten Nebukadnessar kohdatessaan kriisin (Dan. 2:2; Dan. 4:4): hän kutsuu tähdistäennustajat, kaldealaiset viisaat ja tietäjät selittämään salaperäistä kirjoitusta. Varmistaakseen, että he todella tekevät parhaansa, kuningas lupaa heille ylenpalttisia kunnianosoituksia: 1) purppuraiset vaatteet; muinaisina aikoina purppura oli kuninkaallisten käyttämä väri (Est. 8:15); 2) kultakäädyt kaulaan osoittamaan korkeaa sosiaalista asemaa (1. Moos. 41:42), ja 3) nousun arvossa kolmanneksi valtakunnassa. Tämä viimeinen palkinto heijastaa totuudenmukaisesti tuon ajan Babylonian historiallista tilannetta. Koska Belsassar oli rinnakkaishallitsija yhdessä isänsä Nabunaidin (Nabonidus) kanssa ja täten arvoasemaltaan toisena, hän tarjoaa pääsyä arvossa kolmanneksi valtakunnassa. Houkuttelevista palkkioista huolimatta viisaat epäonnistuvat jälleen kerran selityksen antamisessa.

Kaikkien muiden syntiensä lisäksi kuningas yrittää siis löytää viisautta väärästä lähteestä. Babylonian asiantuntijat eivät kykene selvittämään viestin merkitystä. Se on kirjoitettu heidän omalla kielellään, arameaksi, mutta sanojen merkitys ei avaudu heille. Herra onkin sanonut Jesajan kautta: "[Kansan] viisaitten viisaus häviää, ja sen älyniekkojen ymmärrys katoaa." (Jes. 29:14, RK 2012.) Lainattuaan kyseistä jaetta apostoli Paavali toteaa: "Missä ovat viisaat ja oppineet, missä tämän maailman älyniekat? Eikö Jumala ole tehnyt maailman viisautta hulluudeksi? Jumala on kyllä osoittanut viisautensa, mutta kun maailma ei omassa viisauudessaan oppinut tuntemaan Jumalaa, Jumala katsoi hyväksi julistaa hulluutta ja näin pelastaa ne, jotka uskovat." (1. Kor. 1:20, 21.)

Jotkut totuudet ovat liian tärkeitä, jotta niitä voitaisiin jättää ihmisten itse selvittäväksi. Siksi Jumala paljastaa nämä totuudet meille.

Mieti viisaille luvattuja palkintoja siinä valossa, mitä pian oli tapahtuva ja miten arvottomia ne todellisuudessa olivat. Miksi meidän on aina pidettävä ikuisuusnäkökulma mielessämme kaikessa, mitä teemme?

KUNINKAAN ÄITI

Lue Dan. 5:9-12. Kuningatar sanoo Danielista jotakin, mitä kuninkaan olisi tullut jo tietää. Mitä? Mitä kertoo kuninkaasta se, ettei hän tunnu edes tietävän Danielin olemassaolosta?

Pitosalissa olevien joutuessa hämmennyksen valtaan seinälle ilmaantuneen salaperäisen kirjoituksen takia kuninkaan äiti astuu sisään ja neuvoo järkyttynyttä kuningasta. Hän muistuttaa tätä Danielista, jonka kyky tulkita unia ja ratkaista arvoituksia on tullut ilmi Nebukadnessarin aikana. Jos Belsassar olisi ollut yhtä viisas kuin edeltäjänsä, hän olisi tiennyt, kenen puoleen kääntyä saadakseen selville tämän salaperäisen kirjoituksen merkityksen. Kuningattaren puuttuminen tilanteeseen on välttämätöntä, sillä kuningas on niin poissa toltaan, ettei tiedä, mitä tehdä seuraavaksi. Kuningattaren sanat kuulostavat moitteelta siitä, että Belsassar on jättänyt huomioimatta valtakunnan ainoan ihmisen, joka kykenee tulkitsemaan salaperäisen kirjoituksen. Kuningatar esittää suullisesti Belsassarille Danielin ansioluettelon: Profeetassa on elävän Jumalan henki; hänellä on valaistusta, ymmärrystä ja taivaallista viisautta; hänellä on ymmärrys ja taito selittää unia, tulkita arvoituksia ja ratkaista mysteerejä; hän oli enteiden selittäjä, loitsupappien, kaldealaisten viisaiden ja maanajien päämies Nebukadnessarin aikana (Dan. 5:11, 12.)

Tässä kohtaa ihmettelemme jälleen, miksi Belsassar ei ole aiemmin huomionut Danielia. Teksti ei tarjoa suoraa vastausta kysymykseen, mutta oletamme, että Daniel, joka oli palvellut ainakin Belsassarin kolmanteen hallitusvuoteen asti (Dan. 8:1, 27), oli jäänyt jo pois aktiivisesta palveluksesta ikänsä tähden. Hän oli arviolta noin 80-vuotias, ja kuningas oli saattanut haluta vaihtaa vanhat virkamiehet nuoremman polven edustajiin. Kuningas saattoi myös jättää hänet huomiotta tarkoituksella, sillä hän ei halunnut sitoutua Danielin Jumalan tahdon noudattamiseen. Oli syy mikä tahansa, tuntuu käsittämättömältä, että tällaisen ansioluettelon omaava mies saatettiin unohtaa niin nopeasti.

Lue Room. 1:16-32. Millä tavoin näemme tässä tekstissä esiintyvän periaatteen ilmenevän ei ainoastaan yllä esitetyn kertomuksen kohdalla vaan yleensä maailmassa tänä päivänä?

PUNNITTU JA KEYYEKSI HAVAITTU

Lue Dan. 5:13-28. Minkä syyn Daniel antaa sille, että kuningas tullaan pian syrjäyttämään?

Olosuhteiden pakosta kuningas pyytää apua Danielilta, vaikkakin ilmeisen vastahakoisesti. Tämä kertoo ehkä enemmän hänen suhtautumisestaan Danielin Jumalaan kuin itse Danieliin.

Vastaavasti Danielin vastaus kuninkaan tarjoamiin kunnianosoituksiin kertoo Danielin arvoista ja luonteesta. Daniel, joka ymmärtää salaperäisten sanojen merkityksen, käsittää myös, miten arvottomia kuninkaan palkinnot ovat.

Daniel esittää kolme syytöstä:

1) Belsassar on ollut täysin piittaamaton Nebukadnessarin kokemuksesta. Jos se olisi koskettanut häntä, hän olisi katu-
nut ja nöyryntynyt kuten edeltäjänsä.

2) Belsassar on käyttänyt temppelein astioita juodakseen niistä viiniä ja ylistääkseen epäjumaliaan. Tässä kohtaa Daniel mainitsee ne kuusi materiaalia, joista epäjumalat on valmistettu. Hän luettelee ne samassa järjestyksessä kuin ne mainittiin aiemminkin.

3) kuningas ei ole kunnioittanut Jumalaa, ”jonka kädessä on sinun elämäsi ja kohtalosi” (Dan. 5:23).

Osoitettuaan kuninkaalle tämän epäonnistumiset Daniel siirtyy kirjoituksen selittämiseen. Jumalallinen seinäkirjoitus koostuu kolmesta aramean kielen sanasta (ensimmäinen sana toistetaan kahdesti). Sanojen perusmerkitys oli varmasti kuninkaalle ja hänen viisailleen tuttu: *mene* = 'laskettu', *tekel* = 'punnittu' ja *u-farsin* = 'jaettu'.

Nyt kun Meedian ja Persian armeija oli Babylonin porteilla, kuningas ja viisaat varmasti aavistivat, että kirjoituksella oli pahaenteinen merkitys, mutta viisaat eivät uskaltaneet sanoa kuninkaalle mitään epämiellyttävää. Vain Daniel osoittautuu kykeneväksi tulkitsemaan sanat merkityksellisiksi lauseiksi, jonka kautta viesti välittyi kokonaisuudessaan: ”Mene’ merkitsee, että Jumala on laskenut sinun künkinkuutesi päivät ja tekee niistä lopun. ‘Tekel’ merkitsee, että sinut on vaa’alla punnittu ja kevyeksi havaittu. ‘U-farsin’ merkitsee, että sinun valtakuntasi jaetaan ja annetaan meedialaisille ja persialaisille.” (Dan. 5:26–28.)

Miten voimme oppia luottamaan Jumalaan silloinkin, kun oikeus ja tuomio eivät ole vielä toteutuneet? (Ks. Saarn. 3:17; Saarn. 8:11; Matt. 12:36; Room. 14:12.)

BABYLONIN KUKISTUMI- NEN

Lue Dan. 5:29-6:1 ja Ilm. 14:8; 16:19; 18:2. Mitä Belsassarin Babylonin kukistuminen opettaa lopun ajan Babylonin kukistumisesta?

Belsassar tyytyy Danielin selitykseen ja antaa profeetalle lupaamansa palkkiot. Hyväksymällä Danielin sanoman kuningas epäsuorasti tunnustaa Danielin Jumalan todellisuuden. Daniel hyväksyy lahjat, vaikka on aiemmin kieltäytynyt niistä. Ehkä hän tekee sen siksi, että lahjat eivät voi enää vaikuttaa hänen tulkintaansa. Tässä vaiheessa lahjat ovat joka tapauksessa merkityksettömiä, sillä valtakunta on tuhon partaalla. Kenties Daniel hyväksyy palkkiot silkasta kohteliaisuudesta tietäen koko ajan, että hän on kolmas valtakunnassa vain muutaman tunnin ajan.

Profeetan ilmoituksen mukaisesti Babylon kukistuu. Se tapahtuu nopeasti: kuninkaan ja ylimysten juopotellessa kaupunki vallataan ilman taistelua. Historioitsija Herodotoksen mukaan persialaiset kaivoivat kanavan ja käänsivät Eufratin veden virtaamaan sen kautta, sitten he marssivat kaupunkiin joenuomaa pitkin. Samana yönä Belsassar surmataaan. Hänen isänsä, kuningas Nabunaid, on jättänyt kaupungin jo tätä ennen. Myöhemmin Nabunaid antautuu uusille vallanpitäjille. Näin saa loppunsa suurin maailmanvalta, jonka ihmiskunta on siihen asti tuntenut. Babyloniaa, kultaista päätä, ei enää ole.

”Belsassarille oli annettu monta tilaisuutta oppia tuntemaan Jumala ja tehdä hänen tahtonsa. Hän oli nähnyt, miten hänen isoisänsä Nebukadnessar oli karkotettu ihmisten parista ja miten tuon ylpeän hallitsijan älykkyys, josta tämä kerskaili, oli otettu tältä pois sen toimesta, joka oli sen tälle antanutkin. Hän oli nähnyt, miten kuningas ajettiin valtakunnastaan ja miten tästä tehtiin kedon eläinten seuralainen. Kuitenkin Belsassarin huvittelunhalu ja henkilökohtaisen kuningian tavoittelu pyyhkivät hänen mielestään ne opetukset, joita hän ei olisi saanut unohtaa. Hän teki vastaavia syntejä kuin ne, joista Nebukadnessar sai opettavaiset tuomiionsa. Hän heitti hukkaan tilaisuudet, joita hänelle armollisesti tarjottiin eikä hyödyntänyt ulottuvillaan olevia mahdollisuuksia oppia tuntemaan totuus.” - Ellen G. White, *Bible Echo*, 25. huhtikuuta 1898.

Mitä kaikkea totuuden tunteminen tarkoittaa?

KERTAUS

Lisäaineistoa: Suuret pidot olivat yleisiä muinaisen maailman hoveissa. Kuninkaat halusivat järjestää tuhlailevia ja ylläpitäviä juhlia osoittaakseen suuruuttaan ja itsevarmuuttaan. Vaikka emme tiedä näiden kyseisten pitojen yksityiskohtia, tiedämme kuitenkin sen, että ne järjestettiin hetkenä, jolloin Meedian ja Persian armeija oli aikeissa hyökätä Babyloniin. Inhimillisesti ajateltuna babylonialaisilla ei ollut syytä huoleen. Kaupungilla oli paksut muurit, ruokavarastoja moneksi vuodeksi ja runsaasti vettä, sillä Eufrat virtasi kaupungin keskustan läpi. Niinpä kuningas Belsassar ei näe ongelmaa siinä, että järjestää juhlat samaan aikaan kun vihollinen saartaa kaupunkia. Hän määrää suuret pidot, jotka pian kehittyvät hillittömiksi juomingeiksi. Miten vahva esimerkki ihmisen ylimielisyydestä. Danielin kautta Jumala kertoo kuninkaalle, että niistä tilaisuuksista huolimatta, joita hänelle on annettu oppia tuntemaan totuus, ”Jumalaa, jonka kädessä on sinun elämäsi ja kohtalosi, sinä et ole kunnioittanut” (Dan. 5:23).

”Kansojen historia puhuttelee meitä tänään. Jumalalla on paikka suuressa suunnitelmassaan jokaiselle kansalle ja jokaiselle yksilölle. Nykyään tutkitaan ihmisiä ja kansakuntia luotaimella, ja se on hänen kädessään, joka ei koskaan erehdy. Kaikki ratkaisevat kohtalonsa omalla valinnallaan, ja Jumala hallitsee yli kaikkien toteuttaen tarkoituksiaan.” (3AO 293.)

Keskustelunaiheita:

1. Miten yhteiskuntamme ja kulttuurimme häpäisee Jumalan sanan totuutta? Miten meidän tulisi seurakuntana ja yksilöinä reagoida tällaiseen häväistykseen?
2. Mitä kertomus opettaa siitä, että pelastuksessa ei ole niinkään kyse siitä, mitä tiedämme, vaan siitä, kuinka reagoimme siihen, mitä tiedämme? (Ks. Dan. 5:22.)
3. Lue Dan. 5:23. Mitä tärkeitä hengellisiä periaatteita jakeesta löytyy? Miten jae varoittaa meitä Jumalan uhmaamisesta? Mitä se opettaa Jumalasta paitsi Luojana myös elämän ylläpitäjänä?
4. Tietämättä edes mitä sanat tarkoittivat, Belsassar säikähti (Dan. 5:6). Mitä tämä kertoo meille siitä, millaista on elää huonolla omallatunnolla?